

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ – ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ Γ'

Εισηγήτρια: Φαναράκη Αλεξάνδρα

Ημερομηνία: 9-11-2025

ΘΕΜΑ Α

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας αν οι παρακάτω προτάσεις είναι **Σωστές (Σ)** ή **Λάθος (Λ)**:

1. Οι ανθρώπινες ανάγκες είναι απεριόριστες.
2. Η γη, η εργασία και το κεφάλαιο είναι παραγωγικοί συντελεστές.
3. Η επιχειρηματικότητα είναι μορφή φυσικού πόρου.
4. Η τεχνολογία μπορεί να αυξήσει την παραγωγικότητα.

(Μονάδες 12,5)

A2. Αντιστοιχίστε τα στοιχεία της **στήλης Α** με τα σωστά της **στήλης Β**: **Αντιστοίχιση**

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Γη	α. Οργάνωση και ανάληψη κινδύνου
2. Εργασία	β. Φυσικοί πόροι (γη, νερό, ορυκτά)
3. Κεφάλαιο	γ. Μηχανήματα, εργαλεία, εξοπλισμός
4. Επιχειρηματικότητα	δ. Ανθρώπινη προσπάθεια

(Μονάδες 12,5)

ΘΕΜΑ Β

Να δώσετε τον ορισμό των παρακάτω εννοιών:

1. Οικονομικό πρόβλημα
2. Οικονομικά αγαθά
3. Παραγωγικοί συντελεστές
4. Κόστος ευκαιρίας

(Μονάδες 25)

ΘΕΜΑ Γ

Η χώρα Α μπορεί να παράγει δύο αγαθά: **Ψωμί (Χ)** και **Ρούχα (Υ)**.

Οι δυνατοί συνδυασμοί είναι:

Συνδυασμός	Ψωμί (Χ)	Ρούχα (Υ)
Α	0	50
Β	10	45
Γ	20	35
Δ	30	20
Ε	40	0

α. Να υπολογίσετε το **κόστος ευκαιρίας** κάθε 10 μονάδων ψωμιού

β. Πώς μεταβάλλεται το κόστος ευκαιρίας;

γ. Τι δείχνει η μορφή της Κ.Π.Δ.;

δ. Τι συμβαίνει αν υπάρξει τεχνολογική πρόοδος;

(Μονάδες 25)

ΘΕΜΑ Δ

Μια οικονομία μπορεί να παράγει δύο προϊόντα, **ρολόγια (X)** και **κινητά τηλέφωνα (Ψ)**, χρησιμοποιώντας όλους τους παραγωγικούς της πόρους. Οι εναλλακτικές δυνατότητες παραγωγής της δίνονται στον παρακάτω πίνακα

Συνδυασμοί	Ρολόγια (X)	Κινητά (Ψ)
A	0	120
B	10	116
Γ	20	108
Δ	30	96
Ε	40	80
Z	50	60
Η	60	36
Θ	70	0

Δ1. Να σχεδιάσετε την Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων (ΚΠΔ) της οικονομίας και να εξηγήσετε γιατί έχει το συγκεκριμένο σχήμα.

Δ2. Να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας κάθε δεκάδας ρολογιών (X) καθώς η οικονομία μετακινείται από τον συνδυασμό A προς τον Θ.

Δ3. Να εξηγήσετε γιατί το κόστος ευκαιρίας αυξάνεται καθώς αυξάνεται η παραγωγή ρολογιών. Ποια οικονομική αρχή εκφράζεται;

Δ4. Αν η οικονομία παράγει 30 ρολόγια και 70 κινητά τηλέφωνα, να αιτιολογήσετε αν λειτουργεί αποδοτικά ή όχι και τι θα σήμαινε η μετακίνησή της πάνω στην ΚΠΔ.

(Μονάδες 25)

Κεφάλαιο 1 – Η Έννοια της Οικονομίας

Σύνολο μονάδων: 100

ΘΕΜΑ 1 – Σωστό / Λάθος και Αντιστοίχιση (Μονάδες 25)

✓ **Απαντήσεις:**

1. Σ
2. Σ
3. Λ
4. Σ

✓ **Απαντήσεις:**

- 1 → β
- 2 → δ
- 3 → γ
- 4 → α

ΘΕΜΑ 2 – Ορισμοί (Μονάδες 25)

✓ **Ενδεικτικές απαντήσεις:**

Οικονομικό πρόβλημα: Το οικονομικό πρόβλημα κάθε κοινωνίας προέρχεται από τη διαφορά που υπάρχει μεταξύ του πλήθους των αναγκών που οι άνθρωποι επιδιώκουν να ικανοποιήσουν και του περιορισμένου όγκου των αγαθών που υπάρχουν για την ικανοποίηση αυτών των αναγκών. Ουσιαστικά, οι κοινωνίες πρέπει να αποφασίσουν **τι θα παραχθεί, πώς θα παραχθεί και για ποιον θα παραχθεί.**

Οικονομικά αγαθά: Τα οικονομικά αγαθά είναι τα αγαθά που παράγονται με τη χρήση των περιορισμένων παραγωγικών πόρων και ικανοποιούν ανθρώπινες ανάγκες.

Παραγωγικοί συντελεστές: Οι παραγωγικοί συντελεστές είναι οι **πόροι που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών.** Κλασικά διακρίνονται σε:

- **Γη:** φυσικοί πόροι (π.χ. χώμα, νερό, ορυκτά)
- **Εργασία:** ανθρώπινη προσπάθεια και δεξιότητες
- **Κεφάλαιο:** μηχανές, εγκαταστάσεις, χρήματα που χρησιμοποιούνται για παραγωγή
- **Επιχειρηματικότητα:** ικανότητα οργάνωσης και λήψης αποφάσεων για την παραγωγή

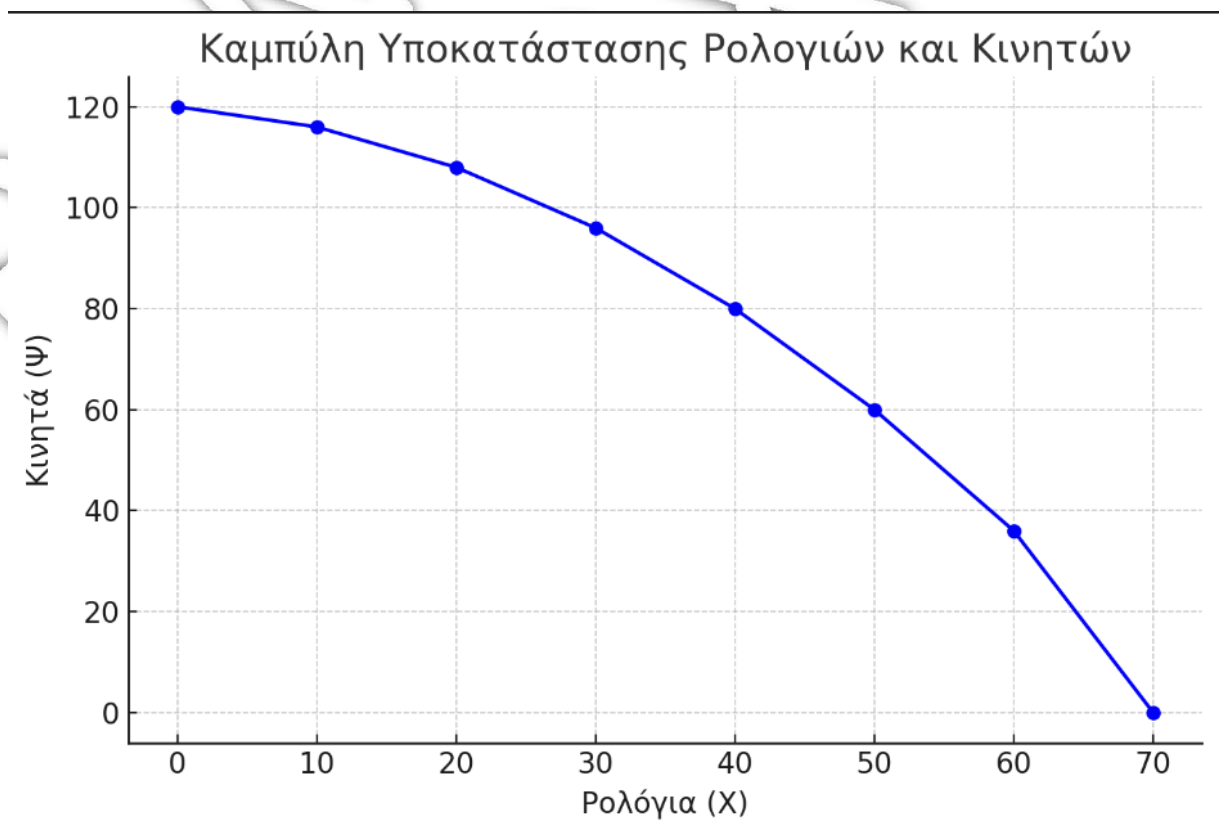
Κόστος ευκαιρίας (Κ.Εχ.): Το κόστος ευκαιρίας είναι η **αξία της καλύτερης εναλλακτικής που θυσιάζεται όταν παίρνουμε μια επιλογή.** Με άλλα λόγια, είναι αυτό που «χάνουμε» όταν επιλέγουμε μια συγκεκριμένη δράση αντί μιας άλλης.

ΘΕΜΑ 3 – Ασκήσεις (Μονάδες 25)

Ενδεικτική Λύση:

1. Κ.Ε.χ. (A→B): 5 ρούχα, (B→Γ): 10 ρούχα, (Γ→Δ): 15 ρούχα, (Δ→Ε): 20 ρούχα.
2. Αυξάνεται σταδιακά.
3. Η Κ.Π.Δ. είναι κοίλη προς την αρχή των αξόνων – οι πόροι δεν είναι εξίσου κατάλληλοι για κάθε αγαθό.
4. Με τεχνολογική πρόοδο, η Κ.Π.Δ. μετατοπίζεται προς τα έξω → αυξάνονται οι παραγωγικές δυνατότητες.

ΘΕΜΑ 4– Ασκήσεις (Μονάδες 25)

Δ2. Κόστος ευκαιρίας κάθε δεκάδας ρολογιών

- A → B:
 $\Delta\Psi = 120 - 116 = 4$
 $\Delta\Psi = 120 - 116 = 4$

$$\Delta X=10-0=10 \Delta \Psi=10-0=10$$

$$KEX=410=0,4 KEX=104=0,4 (\Psi \text{ ανά } 1 X) \Rightarrow 4 \Psi \text{ ανά } 10 X$$

- B → Γ:

$$\Delta \Psi=116-108=8 \Delta \Psi=116-108=8$$

$$\Delta X=20-10=10 \Delta X=20-10=10$$

$$KEX=810=0,8 KEX=108=0,8 \Rightarrow 8 \Psi / 10 X$$

- Γ → Δ:

$$\Delta \Psi=108-96=12 \Delta \Psi=108-96=12$$

$$\Delta X=30-20=10 \Delta X=30-20=10$$

$$KEX=1210=1,2 KEX=1012=1,2 \Rightarrow 12 \Psi / 10 X$$

- Δ → E:

$$\Delta \Psi=96-80=16 \Delta \Psi=96-80=16$$

$$\Delta X=40-30=10 \Delta X=40-30=10$$

$$KEX=1610=1,6 KEX=1016=1,6 \Rightarrow 16 \Psi / 10 X$$

- E → Z:

$$\Delta \Psi=80-60=20 \Delta \Psi=80-60=20$$

$$\Delta X=50-40=10 \Delta X=50-40=10$$

$$KEX=2010=2,0 KEX=1020=2,0 \Rightarrow 20 \Psi / 10 X$$

- Z → H:

$$\Delta \Psi=60-36=24 \Delta \Psi=60-36=24$$

$$\Delta X=60-50=10 \Delta X=60-50=10$$

$$KEX=2410=2,4 KEX=1024=2,4 \Rightarrow 24 \Psi / 10 X$$

- H → Θ:

$$\Delta \Psi=36-0=36 \Delta \Psi=36-0=36$$

$$\Delta X=70-60=10 \Delta X=70-60=10$$

$$KEX=3610=3,6 KEX=1036=3,6 \Rightarrow 36 \Psi / 10 X$$

**KEX (Ψ
/ 1 X)**

0,4

0,8

1,2

1,6

2,0

**KEX (Ψ /
10 X)**

4

8

12

16

20

2,4

24

3,6

36

Δ3. Γιατί αυξάνεται το κόστος ευκαιρίας

- Όσο παράγουμε περισσότερα ρολόγια, χρησιμοποιούμε πόρους λιγότερο κατάλληλους για ρολόγια και περισσότερο κατάλληλους για κινητά.
- Έτσι, κάθε επιπλέον ρολόι «κοστίζει» περισσότερα κινητά.

Οικονομική αρχή: Αυξανόμενο κόστος ευκαιρίας.

Δ4. Αποδοτικότητα παραγωγής για 30 ρολόγια και 70 κινητά

Η οικονομία παράγει 30 ρολόγια και 70 κινητά.

1. Αποδοτικότητα:

- Η ΚΠΔ δείχνει ότι με 30 ρολόγια, η μέγιστη παραγωγή κινητών είναι 96.
- Η παραγωγή 70 κινητών **βρίσκεται κάτω από την ΚΠΔ**, άρα δεν **χρησιμοποιούνται πλήρως οι παραγωγικοί συντελεστές**.
- Υπάρχουν δηλαδή ανεπαρκώς αξιοποιημένοι πόροι (εργασία, κεφάλαιο, γη, τεχνογνώσια) ή τεχνολογία που θα μπορούσε να αυξήσει την παραγωγή και των δύο αγαθών.

Με μετακίνηση **πάνω στην ΚΠΔ**, η οικονομία αξιοποιεί όσο καλύτερα γίνεται τους τους πόρους και την τεχνολογία.